

Planarkitekt
Anna Åslin
anna.aslin@vastervik.se

2026-08-18

KS 2026/177

Figur 1. Preliminär avgränsning av planområdet visas inom röd markering.

Planbesked för Bjälken 10 och del av Västervik 4:33, Västervik, Västerviks kommun, Kalmar län

Innehåll

Vad är ett planbesked	3
Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Syfte och huvuddrag	4
Planeringsunderlag	5
Beskrivning av området	5
Översiktsplan	7
Gällande detaljplan/er	7
Riksintressen	9
Miljökvalitetsnormer	10
Strandskydd	11
Naturvärden	11
Kulturvärden	11
Parkering och angöring	11
Risker, störningar och buller	11
Markförhållanden	12
Klimatanpassning	12
Teknisk försörjning	14
Dagvatten	14
Undersökning om betydande miljöpåverkan	14
Bedömning av ansökan	15
Tid och prioritering	15
Plankostnader	15
Upplysning	15
Förslag till beslut	16
Bilagor	16
Beslutet skickas till	16

Vad är ett planbesked

Ett planbesked är ett tidigt principbeslut och innebär endast att kommunen avser inleda en planläggning för aktuellt område eller inte, i enlighet med 5 kap 2, 5 §§ Plan- och bygglagen (PBL, 2010:900). Ett planbesked är ett kommunalt beslut som inte är bindande och kan inte överklagas enligt 13 kap 2 § PBL. Beslutet ska inte heller uppfattas som ett slutgiltigt ställningstagande från kommunens sida.

Meningen med planbeskedet är att alla som har för avsikt att genomföra en åtgärd ska kunna få ett snabbt och tydligt besked om huruvida kommunen tänker inleda ett planlägningsarbete eller inte.

Ett positivt planbesked innebär inte automatiskt att planarbetet påbörjas direkt utan arbetet inleds när tillgängliga resurser finns och utifrån den prioritering som är beslutad. Planbeskedet grundar sig på de handlingar som Enheten för samhällsbyggnad har tillgång till vid beslutstillfället. Ett positivt planbesked ger inga garantier för att slutresultatet blir en antagen detaljplan. Det kan under den formella planprocessen framkomma förutsättningar som gör att planen får en annan inriktning än den ansökta eller att planarbetet avbryts. Detta grundar sig i att det är kommunens ansvar att avgöra hur mark- och vattenområden ska användas inom kommunen.

Sammanfattning

Ansökan om planbesked inkom den 10 april 2026 och avser ändring av detaljplanen för Bjälken 10 och del av Västervik 4:33. Bakgrunden är behovet av att långsiktigt säkerställa och utveckla befintlig varvsverksamhet, som är beroende av tillgång till angränsande vattenområde. Nuvarande sjösättning sker via Bjälken 9 utan att tillgången är fastighetsrättsligt säkerställd, vilket skapar osäkerhet för verksamhetens fortsatta drift och utveckling.

Planändringen syftar till att möjliggöra en utökning av Bjälken 10 och säkerställa tillgången till vattnet. Möjligheten att skapa föruts

Bakgrund

Ansökan om planbesked inkom den 10 april 2026. Ansökan om planändring grundar sig i svårigheter att utveckla och långsiktigt säkerställa den befintliga varvsverksamheten.

Fastighetsägaren till Bjälken 6 och 10 bedriver varvsverksamhet och är i hög grad beroende av tillgång till angränsande vattenområde. För att möjliggöra fortsatt drift och utveckling av verksamheten föreslås en ändring av detaljplanen som innebär att fastigheten Bjälken 10 kan utökas och att tillgången till vattenområdet säkerställs.

Syftet med planändringen är att skapa goda förutsättningar för marin verksamhetsutveckling i Västervik. En betydande del av de båtar som renoveras inom verksamheten utgörs av träbåtar, vilka kräver särskild hantering vid sjösättning. Dessa kan inte lämnas utan tillsyn och behöver i vissa fall hänga kvar i lyftanordning tills de blivit täta. Sjösättning sker med truck, vilket medför behov av direkt åtkomst till vattenområdet i anslutning till Bjälken 10, samt rätt att utföra nödvändiga anläggningsåtgärder.

I dagsläget sker sjösättning via fastigheten Bjälken 9, utan att detta är fastighetsrättsligt säkerställt. Den nuvarande lösningen innebär en osäkerhet som utgör en risk för verksamhetens fortsatta drift och utvecklingsmöjligheter.

Syfte och huvuddrag

Syftet med planen är att skapa planmässiga förutsättningar för att utveckla industri och hamnverksamhet inom Bjälken 10 genom att säkerställa verksamhetens tillgång till vattnet.

Planen syftar även till att undersöka möjligheten till verksamhetsanknutna åtgärder som sjösättning, upplag, förvaring samt byggnation av verksamhetsrelaterade tillbehör invid vattnet.

För att möjliggöra detaljplanens syfte föreslås egenskapsbestämmelsen Thp – skyddsområde hamn utgå eller upphävas inom planområdet.

Planeringsunderlag

Beskrivning av området

Planområdet är beläget på sydöstra delen av Lucerna, i befintligt industriområde i anslutning till Lusärnafjärden och Tre bröders sund. Området nås via Lucernavägen och Båtvägen och avgränsas i söder och väster av Lusärnafjärden, i öster av Bjälken 9 och i norr av Bjälken 8.

Figur 2. Planområdets läge i Västervik

Planområdet omfattar fastigheten Bjälken 10 samt del av fastigheten Västervik 4:33.

Bjälken 10 består av en tvåvåningsbyggnad i trä samt stora gårdsytor, inom fastigheten bedrivs idag hunddagisverksamhet. De delar av Västervik 4:33 som ingår i planområdet utgörs av ett mindre skyddsområde som tidigare avsågs fungera som brandsläckningspassage runt Lucerna. Idag är det beväxt med gräs, mindre buskar samt några enstaka träd. Mot vattnet ansluter en stenslänt med varierande lutning. Skyddsområdet arrenderas ut till Bjälken 10 varvid det är inhägnat.

Angränsande vattenområde tillhör fastigheten Västervik 4:28.

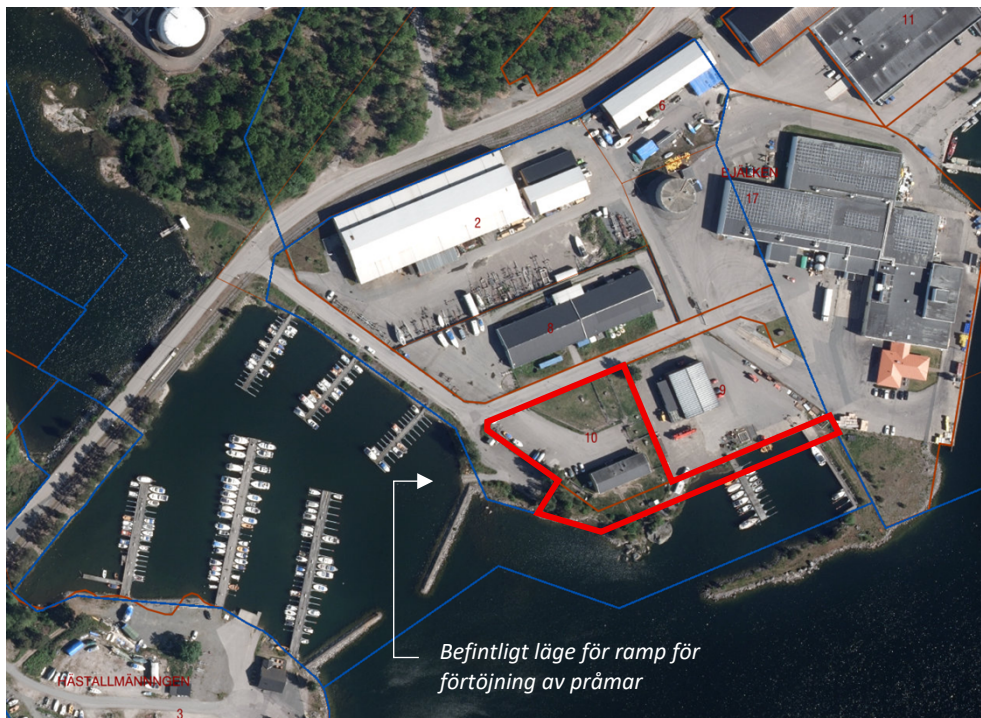
Befintlig ramp för förtöjning av pråmar utgör en viktig funktion för Västerviks kommun. Planens genomförande får därför inte påverka rampens funktion eller användning negativt.

Figur 3. Fastigheten Bjälken 10 sett från lokalgatan i norr.

Figur 4. Foton från området. Bild till vänster ut mot Lusärnafjärden och bild till höger mot Tre Bröders båtklubb.

Figur 5. Ortofoto över området med planområdet markerat i rött. Befintligt läge för ramp till förtöjning av pråmar är en viktig funktion för kommunen som inte får påverkas av planens genomförande.

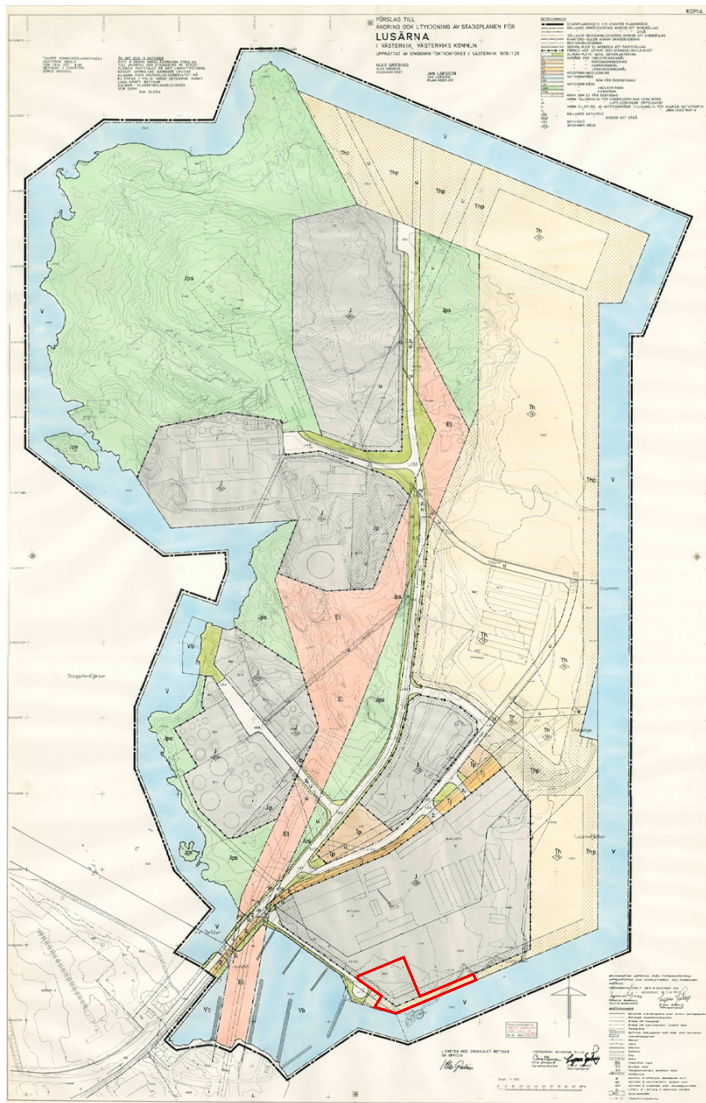

Översiktsplan

Detaljplanen bedöms överensstämma med gällande översiktsplan, ÖP 2025 Västerviks kommun. Antagen av kommunfullmäktige den 28 januari 2013 § 6 Lagakraftvunnen 7 november 2014.

Gällande detaljplan/er

LUSÄRNA 08-VVK-535 (Laga kraft 1977-10-12)

Figur 6. Planen omfattar hela ön Lucerna där Bjälken 10 m fl ingår i ett större industriområde.

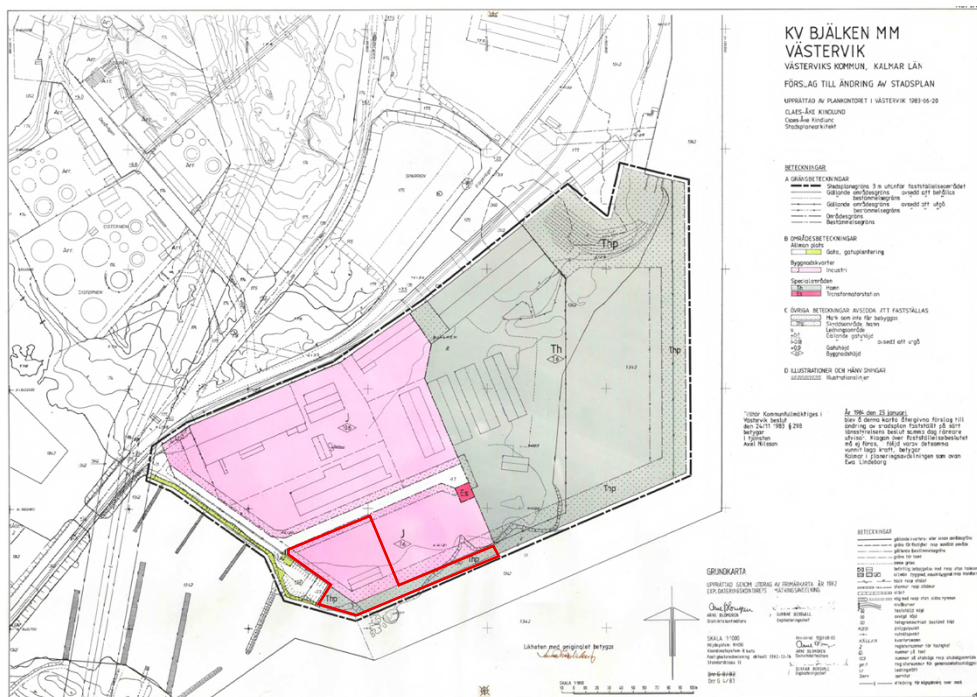
Planen omfattar hela ön Lucerna där Bjälken 10 m fl ingår i ett större industriområde. Planen reglerar även ett skyddsområde för hamnen (Thp), en 10 meter bred remsa för brandsläckningssynpunkt med syfte att utgöra en sekundär åtkomstväg för räddningstjänsten runt hela ön.

Vattenområdet väster om Bjälken 10 är planlagt som Vb-område, dvs vattenområde som får överbyggas (Vb). Medan området öster om är planlagt som öppet vattenområde (V).

BJÄLKEN MM 08-VVK-738 (Laga kraft 1984-01-25)

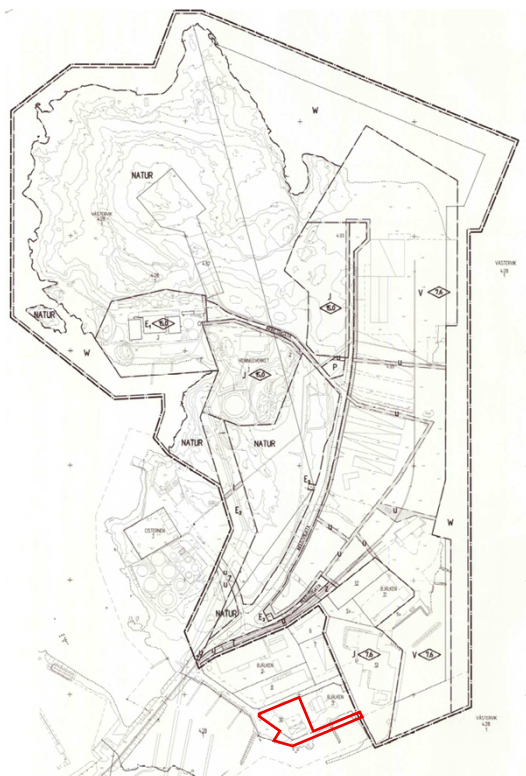
Planen innebär utökning av hamnområdet (Th). Skyddsområde (Thp) för brandsläckningssynpunkt bevaras och säkerställs i planen.

Figur 7. Plankarta som visar (Thp) skyddsområdet i anslutning till Bjälken 10 som föreslås att upphävas i aktuell planändring inom röd markering.

VÄSTERVIK 4:33 MFL, LUCERNA 0883-P464 (Laga kraft 2003-03-06)

Område som tidigare varit planlagt vattenområde har nu planlagts som kvartersmark för industri (J) och hamn (V) samt mindre del som vattenområde

Figur 8. I samband med detaljplanen för hamnens utveckling 2003 togs ställning till att brandsläckningstillfarten inte skulle säkerställas för framtida syften. Kvar återstår nu endast den del i söder som avses att upphävas i aktuell detaljplan.

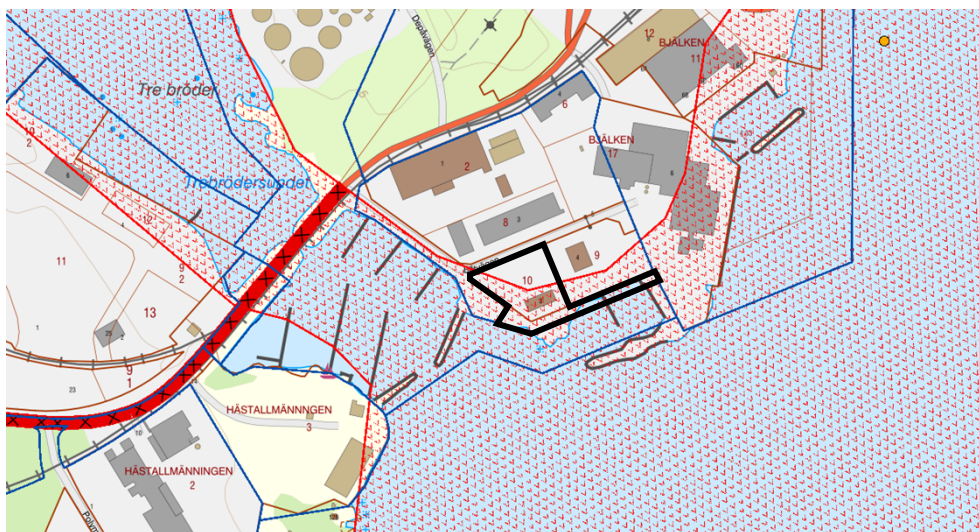
Riksintressen

Inom Västerviks kommun finns utpekade riksintressen för områden som är av speciell betydelse för yrkesfisket, naturvården, friluftslivet, kulturmiljövården, trafik Kommunikation, totalförsvaret, det rörliga friluftslivet, obruten kust samt Natura 2000-områden. Aktuellt planområde omfattas av riksintresse för yrkesfiske.

Yrkesfiske

Planområdet omfattas av Riksintresse för yrkesfiske för området Kvädö Västerviks och Misterhults skärgårdar. Havs- och vattenmyndigheten lämnar uppgifter om områden som är av riksintresse för yrkesfiske enligt Miljöbalkens bestämmelser om riksintresse, MB 3 kap. 5§. Tillämpning av hushållningsbestämmelserna i MB 3 kap. 5 § innebär att planeringen för användning av mark- och vattenområden ska säkerställa fiskesektorns tillgång till fångstområden i både havet och inlandsvattnen. Det är också avgörande att planeringen säkerställer nödvändig infrastruktur av hamnar med service för fiskefartygen och som erbjuder lämpliga möjligheter för landning av fångsten.

Planens genomförande bedöms inte påverka riksintresset. Tillgång till fångstområde bedöms inte förändras i samband med planen då den bekräftar befintlig kvartersmark och reglering av vattenområde. Vattenkvaliteten bedöms inte heller påverkas, MKN för vatten säkerställs i detaljplanen.

Figur 9. Skrafferat område redogör riksintresseområdet för yrkesfiske. Röd-kryssad vägförbindelse redogör väg som binder samman anläggningar av riksintresse för Infrastruktur. Planområdets ungefärliga avgränsning illustreras i svart markering.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är regler om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. MKN beslutas för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det finns idag MKN för buller, luft och vatten.

Syftet med MKN är att hantera förhållanden där många olika källor bidrar till en gemensam påverkan som är oacceptabel för människors hälsa eller miljön. MKN beskriver ett tillstånd i vilket människors hälsa och miljön anses vara varaktigt skyddade. MKN ska följas vid planläggning.

För det aktuella området bedöms endast MKN vatten vara relevant.

Vatten

Inom vattenförvaltningen används miljökvalitetsnormer för att ange kvalitetskrav som vattnet ska uppnå vid en viss tidpunkt.

Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå normen god

upp och spolås inom området behöver spolvattnet hanteras på ett lämpligt sätt. Det kan exempelvis innebära behov av en spolplatta med tvåstegsrening.

Dagvattenhanteringen bör utformas så att ytvavrinnande vatten från ytor där risk för förorening föreligger kan renas innan det avleds från området. Behovet av rening bör särskilt beaktas för ytor som används för uppställning, hantering, service eller underhåll av båtar samt för andra hårdgjorda ytor inom industri- och hamnområdet.

Vattenkvaliteten bedöms inte heller påverkas, MKN för vatten säkerställs i detaljplanen.

Strandskydd

Lusärna omfattas inte av strandskydd.

Utifrån detaljplanens syfte bedöms det finnas möjlighet för kommunen att besluta att strandskyddet även fortsättningsvis ska vara upphävt, med stöd av 4 kap. 17 a § plan- och bygglagen (PBL).

Naturvärden

Inga kända naturvärden.

Kulturvärden

I Kulturmiljöprogram för Västerviks kommun ingår Lusärna i huvudområdet för Västerviks stad och stadsdelsområdet Industrihamnen. Planområdet är inte utpekade i något kärnområde som klassas som särskilt värdefulla enligt 8 kap. 13 § PBL. Syftet med planen bedöms inte påverka några utpekade kulturvärden.

Parkering och angöring

Parkering ska generellt lösas inom kvartersmark.

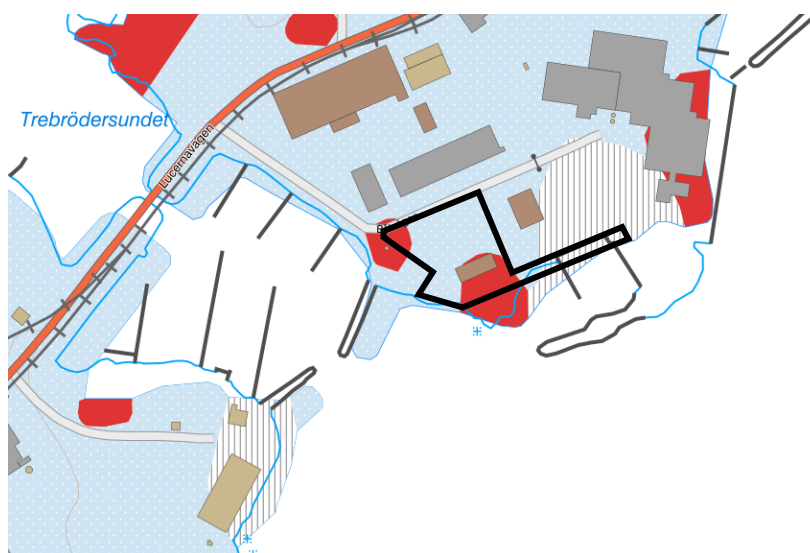
Risker, störningar

service eller underhåll av båtar samt för andra hårdgjorda ytor inom industri- och hamnområdet.

Enligt uppgift har delar av området fyllts ut under 1960- eller 1970-talet. Det kan innebära osäkerheter kring fyllnadsmassornas innehåll och kvalitet. Förekomsten av eventuella föroreningar i marken bör därför beaktas i den fortsatta planeringen och vid behov utredas.

Markförhållanden

De geotekniska förhållandena inom området utgörs huvudsakligen av sandig morän (ljusblått) samt mindre partier av urberg (rött). Det förekommer även utfylld mark (skrafferat), det råder dock viss osäkerhet kring fyllningens utbredning och vilka delar av området som har fyllts ut.

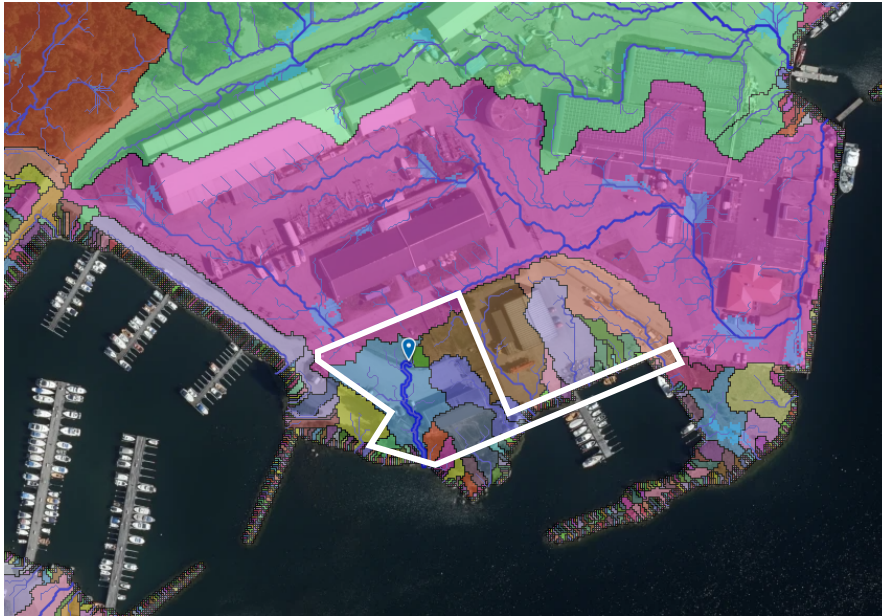

Figur 10. Utdrag från SGU:s kartvisare. Planområdets ungefärliga avgränsning illustreras i svart markering.

Klimatanpassning

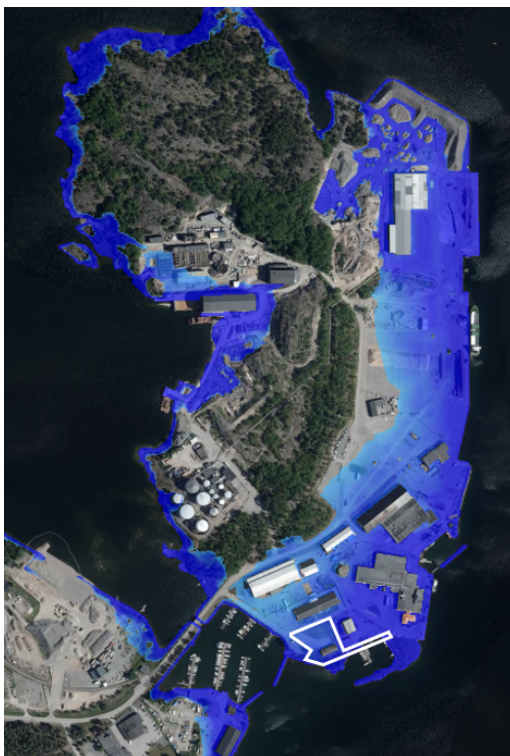
Varvsverksamhet inom Lucerna är förenlig med översiktsplanens intentioner. Området ligger lågt och inom riskområde vid höjda havsnivåer om 3,05 meter.

Industriområdet på Lucerna är hårt belagt av asfalterade ytor och stora industri-/

Figur 11. Avrinningsområden inom planområdets närområde. Bjälken 10 avrinner till stor del via området i söder och vidare ut i Lusärnafjärden.

Området ligger lågt och kommer att översvämmas vid höjda havsnivåer. Användningen hamn är beroende av vattenkontakt och utgör därmed inget hinder. Däremot behöver grundläggning av ny bebyggelse ta höjd för detta.

Figur 112. Illustration som visar scenario för havsnivåhöjning 3,05 m i Scalgo Live.

Teknisk försörjning

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp. Ny bebyggelse ska anslutas till det befintliga vatten- och avloppsnätet. El och fiber finns utbyggt i området.

Dagvatten

En fungerande dagvattenhantering är av yttersta vikt för att klara kommande klimatutmaningar och minska övergödningen till sjöar och vattendrag.

I Västerviks kommuns dagvattenstrategi har ett antal principer och ställningstaganden formulerats, vilka bland annat inkluderar att dagvattenflöden omhändertas och fördröjs så nära källan som möjligt med följande prioriteringsordning:

1. Lokalt omhändertagande
2. Fördröjning nära källan
3. Trög avledning och samlad fördröjning

Detta ska enligt strategin möjliggöras genom att det bland annat i den fysiska planeringen reserveras nödvändiga ytor för en hållbar dagvattenhantering på allmän platsmark såväl som kvartersmark vid om- eller nybyggnation. Vidare ska dagvattensystem dimensioneras för ett framtida klimat, vilket innebär att det vid ny bebyggelse bland annat gäller att branschstandarder för allmänna anläggningen följs.

Dagvattenhanteringen bör utformas så att ytavrinnande vatten från ytor där risk för förorening föreligger kan renas innan det avleds från området. Behovet av rening bör särskilt beaktas för ytor som används för uppställning, hantering, service eller underhåll av båtar samt för andra hårdgjorda ytor inom industri- och hamnområdet.

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Vid en första sammanvägd

Bedömning av ansökan

Enheten för samhällsbyggnad bedömer att ansökan om planbesked **för ny detaljplan/ändring av detaljplan för Bjälken 10 och del av Västervik 4:33** uppfyller intentionerna i Västerviks kommuns översiktsplan, bidrar positivt till miljömålet god bebyggd miljö samt vid en första granskning, innebär, att en långsiktigt god hushållning av mark- och vattenresurser kan uppnås.

Västerviks kommun avser, med utgångspunkt i informationen i ansökan om planbesked, att inleda en planläggning. Bedömningen görs utifrån nu kända förutsättningar på platsen. Det kan under planprocessens gång framkomma förutsättningar som gör att detaljplanen får en annan inriktning än den ansökta eller att planarbetet avbryts.

Tid och prioritering

Planen klassas om en prio-3 plan och handläggs enligt plan- och bygglagens regler med standardförfarande. Detaljplanen bedöms kunna antas och få laga kraft 1,5–2 år efter att detaljplanarbetet startas, under förutsättning att den inte överklagas. Tidplan för ärendet kommer att styras i förhållande till andra projekt inom kommunen samt även i förhållande till de riktlinjer för prioritering av detaljplaner som Enheten för samhällsbyggnad har tagit fram.

Prio 3 planer är en plan för mindre ändringar eller anpassningar till befintliga förhållanden. Detaljplanen ska normalt sett påbörjas senast 5 år efter att uppdraget mottagits.

Huvudinriktningen för kommunens planarbete är att detaljplanerna ska upprättas internt. I vissa specifika fall kan dock en konsult anlitas, detta avtalas mellan exploatör och kommunen. I de fall en konsult anlitas ska ramavtal för konsulter inom samhällsbyggnad, U-087-2023 följas.

Plankostnader

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att meddela ett positivt planbesked.

att genomförandet av detaljplanen, utifrån nu kända förhållanden, inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

att uppdra åt Enheten för samhällsbyggnad att upprätta förslag till detaljplan/ändring av detaljplan för Bjälken 10 och del av Västervik 4:33, Västervik, Västerviks kommun, Kalmar län.

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Yasmine Dernelid
Samhällsbyggnadschef

Bilagor

Ansökan med bilaga
Undersökning av betydande miljöpåverkan
Checklista för barnrättsperspektivet

Beslutet skickas till

Sökanden